

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Пряшівський університет (м. Пряшів, Словаччина)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Науковий університет імені Етвеша Лоранда
(м. Будапешт, Угорщина)
Вища лінгвістична школа (м. Ченстохова, Польща)
Інститут педагогіки і психології
Університету імені Яна Кохановського в Кельціх (Польща)
ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»

ОСВІТА І ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Збірник тез доповідей
за матеріалами VI Міжнародної науково-практичної
конференції 27-28 жовтня 2022 року

Україна, Мукачево
27-28 жовтня 2022 р.

Рекомендовано до друку Науково-технічною радою
Мукачівського державного університету
(Протокол № 9 від 21 листопада 2022 р.)

Рецензенти:

Хомич Лідія Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (м. Київ);

Стахів Марія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри початкової та дошкільної освіти, Львівський національний університет ім. Івана Франка (м. Львів).

Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27-28 жовтня 2022 р., Мукачєво / Ред.кол.: Т.Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачєво: Вид-во МДУ, 2022. – 402 с.

У збірнику представлено тези доповідей учасників VI Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Учасниками конференції запропоновано до обговорення проблеми розвитку загальноосвітньої та вищої школи, освіти дорослих та професійної активності фахівців.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів, які займаються проблемами національної освіти в умовах інтеграції в європейський і міжнародний освітній простір.

Редакційна колегія:

Щербан Т. Д. – д.психол.н., професор (голова), Гоблик В. В. – д.е.н., професор, Товканець Г. В. – д.пед.н., професор; Кобаль В. І. – к.пед.н., доцент; Горват М.В. – к.пед.н., доцент, Мочан Т. М. – к.пед.н., доцент, Фенчак Л. М. – к.пед.н., доцент.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

<i>БАРЧІЙ М.С., ВОРОНОВА О.Ю.</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	55
<i>БЕСПАЛЬКО Л. А.</i> ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МИСТЕЦТВО»	58
<i>БЕЛЕЙ Х.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	60
<i>БЛИЧКО В.А., ТОВКАНЕЦЬ Г.В.</i> ОСВІТНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ РЕСУРС ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ.....	63
<i>БОЙКО А. Т., БОЙКО А. І.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «КОРЕНІ МНОГОЧЛЕНІВ» НА ФАКУЛЬТАТИВНИХ КУРСАХ З МАТЕМАТИКИ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	65
<i>БОЙЧУК М. В., ВЕСЕЛЬСЬКА Т. В.</i> ЦИФРОВА КУЛЬТУРА МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	68
<i>БОКША Н.І., СЕДОУХОВА Є.В.</i> ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	70
<i>БОЧКОР О.О., ГОРВАТ М.В.</i> РОЛЬ І МІСЦЕ ІГРОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	72
<i>БЛУДОВА Ю.О., ЗГОННИК К.С.</i> РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ НУШ.....	75
<i>БРЕЦКО А. В., МОЧАН Т. М.</i> РОЛЬ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ ВИХОВАННЯ	77
<i>БРИЖАК Н.Ю.</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК БАЗОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	79
<i>БРИЖАК Н.Ю., КУНАК А.В.</i> ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ ПОЧУТТІВ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	82
<i>БРИЖАК Н. Ю., КОМАР О. В., ПОНОМАРЕНКО Ю. С.</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У КОНТЕКСТІ НУШ	84
<i>БРИЖАК Н.Ю., РОСАДА Д.А.</i> ЗМІСТ ТЕРМІНОПОНЯТТЯ «ІНТЕРАКТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ».....	87
<i>БРИКОВА Є.В., АЛМАШІЙ Є.В.</i> ПРИЙОМИ МОТИВАЦІЇ НА УРОКАХ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	89
<i>ВЛК Н.В. ГАЛА М.М.</i> МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄВРОПИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ.....	92
<i>ВОВЧОК В.М., КУЗЬМА-КАЧУР М.І.</i> ФОРМУВАННЯ СПОСТЕРЕЖЛИВОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС УРОКІВ-ЕКСКУРСІЙ В ПРИРОДУ.....	94

4. Прищеплення дітям міцних навиків екологічної культури і формування екологічно компетентної особистості.

5. Сприяння всебічному розвитку особистості у тісній співпраці з сім'єю.

Таким чином, екологічна культура здобувача початкової освіти реалізується через формування екологічної освіченості, ціннісного ставлення до природи і практичну участь у раціональному використанні й збереженні об'єктів природи.

Список використаних джерел

1. Пустовіт Г. П. Теоретико – методичні основи екологічної освіти і виховання учнів 1 – 9 класів у позашкільних навчальних закладах: Монографія / Г. П. Пустовіт. – К. – Луганськ : Альма-матер, 2004. – 540 с. 25.
2. Білецька Г. А. / Критерії, показники й рівні сформованості природничо-наукової компетентності майбутніх екологів / Г. А. Білецька // Освіта та педагогічна наука. – 2014. – Вип. 2 (163). – С.19–24.

»

**БАРЧІЙ М.С.,
ВОРОНОВА О.Ю.**

Мукачівський державний університет, Україна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання – це індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій

Дистанційне навчання будується відповідно тим цілям, що і очне навчання, орієнтується на існуючі програмні вимоги та стандарти. Дидактичні принципи організації дистанційного навчання ґрунтуються на принципах науковості, системності і систематичності, активності, принципах розвиваючого навчання, наочності, диференціації та індивідуалізації навчання тощо, але

зумовленими специфікою нової форми навчання, можливостями інформаційного середовища Інтернет, її послугами.

Сучасна парадигма вищої освіти ґрунтується на засадах аксіологічного особистісно зорієнтованого навчання, вироблення індивідуального освітнього маршруту, диференціації освітньої діяльності при посиленні ролі самостійної роботи здобувачів. Ці ідеї ефективно й успішно реалізуються в інформаційно-освітньому середовищі вищої школи, зокрема із застосуванням технологій дистанційного навчання.

Дистанційна форма та технології навчання є індивідуалізованою формою навчання, вона є складнішою, ніж навчання в аудиторії, але значно ефективнішою і комфортнішою з огляду на затрати часу, коштів, ніж інші форми і технології навчання. Дистанційне навчання може здійснюватися в будь-якому місці і в будь-який час. Воно вже стало важливою складовою віртуальної соціалізації особистості.

До переваг дистанційної форми навчання можна віднести: воно допомагає творчо мислити, розвиватись; у процесі дистанційного навчання забезпечується індивідуальний підхід, заняття відбуваються за оптимальним графіком; навчання здійснюється з урахуванням здібностей здобувачів, є можливість більше приділити уваги тому, що найважче дається, і не підлаштовуватися під інших; дистанційне навчання дисциплінує, встановлює певні терміни; використовуються інтерактивні методи навчання; контроль знань здійснюється систематично; формується індивідуальний стиль навчання; можливість ефективно поєднувати професійну діяльність з навчанням; соціальна рівність: можливість отримання освіти незалежно від місця проживання чи стану здоров'я; можливість отримати освіту в іноземних навчальних закладах, не виїжджаючи з країни; можливість викладання для іноземної аудиторії; отримання нових навичок викладання, оскільки змінюється спосіб подачі матеріалу, зростає творча складова [1].

До недоліків дистанційного навчання відноситься проблема ідентифікації студентів, адже дуже важко перевірити, хто виконує завдання чи складає іспити, тому оцінювання не завжди є об'єктивним. Отже, оскільки дистанційне навчання є ефективнішим не тільки з економічної та інформаційної точок зору, але також створює умови для навчання впродовж усього життя завдяки своїй доступності, воно є формою освіти, що відповідає швидкому темпу розвитку суспільства і є новітньою формою інтелектуальної та професійної соціалізації людини в сучасному суспільстві.

В умовах дистанційного навчання важливо акцентувати увагу на формуванні у майбутніх фахівців професійної компетентності.

Професійна компетентність – це інтегративна якість, яка включає рівень оволодіння професійними знаннями, уміннями та навичками. Важливим є також особистісна варіативність, гнучкість, готовність до постійного саморозвитку. Особистісний компонент професійної компетентності зумовлює здатність спеціаліста до самостійного вибору власної стратегії професійної діяльності в нових умовах праці. Він включає елемент духовності, духовний саморозвиток, який є одним із провідних для майбутнього фахівця, і розглядається як процес здійснення суб'єктом свідомого управління своєю діяльністю та поведінкою відповідно до загальнолюдських ціннісних орієнтацій, і має на меті психічне самовдосконалення та самореалізацію [2].

Таким чином, дистанційна освіта володіє значним потенціалом у формуванні професійної компетентності майбутніх фахівців, оскільки вона сприяє розвитку: здатності здобувати знання з різних джерел інформації, зокрема й пізнавальних; умінню оцінювати та пояснювати виникаючі проблемні ситуації; здатності застосовувати знання й інформаційну грамотність; володінню іншомовною професійною термінологією та відповідними прийомами професійного спілкування та здатності до їх застосування на практиці; володінню інформаційними технологіями; здатності продуктивно співпрацювати з різними партнерами в групі та команді, виконувати різні ролі й функції в колективі; наполегливості під час виконання різних видів діяльності й здатності до творчого мислення й креативності.

Дистанційне навчання сприяє підвищенню якості розвитку професійної компетентності за рахунок застосування сучасних засобів навчання, роботи в автономному режимі за індивідуальним освітнім маршрутом, а також за допомогою виховання особистості майбутнього фахівця в професійно-зорієнтованому просторі [3].

Дистанційне навчання відкриває здобувачам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає зовсім нові можливості для творчості, знаходження і закріплення різних професійних навичок. Викладачам дає змогу реалізовувати принципово нові форми та методи навчання із застосуванням концептуального й математичного моделювання явищ та процесів.

Список використаних джерел

1. Дистанційне навчання: психологічні засади : монографія / М. Л. Смульсон, Ю. І. Машбиць, М. І. Жалдак [та ін.] ; за ред. М. Л. Смульсон. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. 240 с.

2. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка – Харків.: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.
3. Штихно Л.В. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти / Л. В. Штихно // «Молодий вчений». – 2016. – № 6 (33). – С.489–493.

БЕСПАЛЬКО Л. А.

*ВСП «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж МДУ»,
Україна*

ВИКОРИСТАННЯ АРТ-ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «МИСТЕЦТВО»

Педагогіка вбачає у мистецтві ефективний засіб розвитку, виховання і соціалізації молодшого школяра. Цілющі можливості мистецтва були відомі ще в давнину, і пов'язували їх, передусім, з катарсисом – очищенням (катарсис може досягатися як через сприйняття, так і через вираження). У дітей молодшого шкільного віку тісний зв'язок тілесного і духовного. Засобом тілесного і психічного вираження почуття дитини є арт-терапія.

У контексті нашого дослідження заслуговують на увагу наукові розробки психолого-педагогічних аспектів арт-терапії (Л. Аметова, Г. Бурковський, М. Бурно, А. Грішина, Б. Карвасарський, Т. Кісельова, О. Копитін, Л. Лебедева К. Рудестам, О. Сорока, Р. Хайкін та ін.). Окремі дослідники акцентують увагу на творчій діяльності, гармонізації і загальному оздоровленні особистості; трактують арт-терапію як альтернативну практику, набір емпіричних прийомів, інноваційну технологію.

Поняття «арт-терапія» нами визначено як інноваційна освітня технологія «лікування» засобами образотворчого мистецтва, а саме малюнком, графікою, живописом, скульптурою, для гармонійного розвитку особистості. Як допоміжні засоби в арт-терапії використовуються музика, казка, танець, гра, драма тощо. «Лікування» розуміється як зміна стереотипів поведінки, підвищення адаптаційних здібностей, активізація внутрішніх ресурсів особистості.

Одним з найбільш поширених видів арт-терапії є ізо-терапія. Під цим поняттям розуміють різноманітні заняття з дітьми, в основу яких покладені різні методи образотворчого мистецтва. У сучасній

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>